

EKONOMİ BÜLTENİ 27

01 Temmuz 2010

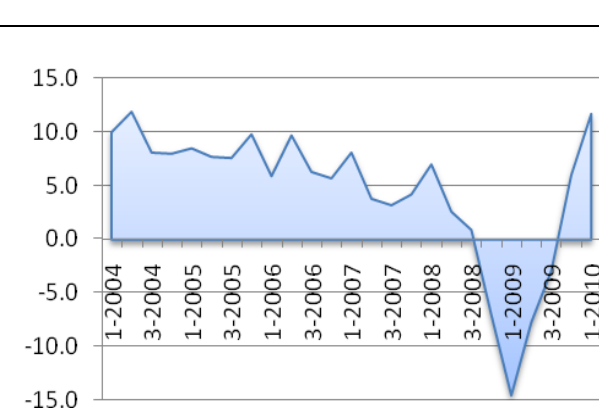
EKONOMİ BAZ ETKİSİYLE ÇİFT HANELİ BÜYÜDÜ AMA KÜRESEL RİSKLER DEVAM EDİYOR...

TÜİK'in 30 Haziran 2010 tarihinde açıkladığı Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) rakamları, Türkiye'de ekonomik iyileşmenin başladığını ifade etmekle birlikte, önemli risk faktörlerinin geçerliliklerini halen sürdürdüğünü göstermektedir. Açıklanan verilere göre, 2010 yılı ilk çeyreğinde, GSYH'nin %11.7 oranında büyüdüğü gözlenmektedir. Böylece, 2008 yılının son çeyreğinden beri süregelen küçülme seyri, 2009 yılının son çeyreğinde ilk defa büyümüş ve 2010 yılının ilk çeyreğinde bu olumlu makroekonomik görünüm devam etmiştir. Sabit fiyatlarla GSYH'de 2009 yılında en önemli büyümesi %22.4 ile toptan ve perakende sektöründe yaşanmıştır. Tarım, avcılık ve ormancılık %3.8 küçülürken, imalat sanayi %20.6 büyüme kaydetmiştir. **2010 yılının ilk çeyreğinde, bir önceki dönem olan 2009 yılının son çeyreğine göre, %0.1'lik bir artış gözlenmiştir. Son açıklanan GSYH verileri bir önceki yılın aynı dönemine göre %11.7 oranında artmış gözükse de, bunun temel nedeni olarak 2009 yılının aynı döneminde yaşanan düşük baz etkisi gösterilebilir. Önceki yıllarda açıklanan veriler incelendiğinde; 2009 yılı ilk çeyrek GSYH'nin 2004 yılı seviyelerinde, mevsimsellikten ve takvim etkisinden arındırılmış verilerin ise, 2005 yılı seviyelerinde seyrettiği ve son açıklanan büyüme oranının olduğundan yüksek görünmesine neden olmaktadır.**

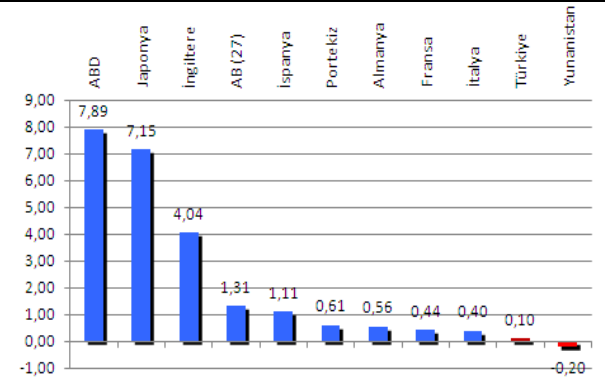
Euro'nun dolar karşısında değer kaybetmesi, en önemli ihracat pazarımız olan Avrupa'daki iç talebi düşürerek olumsuz etkilemesi ve AB'nin (27 ülke bazında) 2009 yılı son çeyreğinde sadece %1.31 oranında büyümesi, dikkat edilmesi gereken risk göstergelerinden biridir. Bu riskin devam ettiğini gösteren diğer bir veri ise, Euro bölgesinde yeni sanayi siparişlerinde Nisan 2010'da sadece %0.9'luk bir artış olmasıdır. **Türkiye Avrupa'nın tedarikçisi konumunda olduğundan, Avrupa ekonomisi büyüdüğünde, yüzde olarak Türkiye'nin daha fazla büyümesine, Avrupa ekonomisi küçüldüğünde ise yüzde olarak daha fazla küçülmesine, diğer bir ifadeyle, bu kamçı etkisiyle ekonomimizin daha fazla dalgalanmasına neden olduğu unutulmamalıdır.** Diğer önemli bir risk faktörü ise, OKFRAM olarak önceki bültenlerimizde dikkat çektiğimiz üzere, Türkiye'deki çekirdek enflasyonun halen yüksek seviyelerde seyretmesidir.

Açıklanan veriler, hanehalkının yaşam alışkanlıklarına bakarak daha ayrıntılı incelendiğinde ise, geçen yılın aynı dönemine göre sadece otel ve lokanta harcamalarının %2.07 azaldığı, diğer tüm sektörlerde ise bir artış yaşandığı gözlenmektedir. Geçen yılın aynı dönemine göre en büyük artış %33.57 ile mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetlerinde olurken, bunu %17.99'luk artışla ulaştırma ve haberleşme harcamaları takip etmiştir. 2009 yılının son çeyreğine göre ise, hanehalkının harcamalarında en büyük artış %68.6 ile eğitim olurken, bunu %44.1'lik bir artışla giyim ve ayakkabı harcamaları takip etmiştir. Hanehalkının 2009 yılının son çeyreğine göre harcamalarından en çok kısıtıldığı kalemler ise, %23.21'lik bir gerileme ile oteller ve lokantalar ve %16.95'lik bir düşüşle eğlence ve kültür harcamaları olmuştur.

Grafik 1. Türkiye'de GSYH büyüme oranları (2004-2010)

Grafik 2. 2010 Yılı 1. Çeyrek Küresel Büyüme Hızları (Bir önceki döneme göre)

OKFRAM olarak, son açıklanan ekonomik büyüme verilerinin makroekonomik görünümde oldukça önemli bir krizden çıkış adımı olduğunu düşünmekteyiz. Ancak, bu olumlu görünümün sürdürülebilir olup olmadığı, önümüzdeki çeyrek dönemlerde açıklanacak olan büyüme rakamları ile AB ve ABD verilerindeki olumlu trendin devam edip etmeyeceğine bağlı olacaktır.